

Jinekolojik Kanserler Fark?ndal?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Jinekolojik Kanserler Fark?ndal?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24079>

Öz

Jinekolojik Kanserler Fark?ndal?k Ölçe?i, **jinekolojik kanserler** konusunda kad?nlar?n bilgi düzeylerini, tutumlar?n? ve fark?ndal?k seviyelerini ölçmek amacıyla geli?tirilmi? ölçek geli?tirme çal??mas?d?r. 2017 y?l?nda Alp Dal ve Ertem taraf?ndan bilimsel literatüre kazand?r?lan bu araç, özellikle rahim a?z?, yumurtal?k ve rahim kanseri gibi yayg?n jinekolojik maligniteler hakk?nda toplumsal **fark?ndal?k** düzeyini de?erlendirmeyi hedefler. Ölçek, sa?lık profesyonellerine ve ara?t?rmac?lara, hedeflenen popülasyonun e?itim ihtiyaçlar?n? belirleme ve buna yönelik halk sa?l??? müdahaleleri geli?tirme konusunda önemli veriler sunmaktadır.

Ölçe?in geli?tirilme süreci, kapsaml? bir literatür taramas? ve uzman görüşleri al?narak gerçekleştirilmi?tir. Bu çal??ma, kad?n sa?l??? alan?nda koruyucu hekimlik yakla??mlar?n? desteklenmesi ve erken tan? oranlar?n?n art?r?lmas? için temel bir de?erlendirme araç? salamaktadır. Ölçek, özellikle genç ve orta ya? grubu kad?nlar?n risk alg?s? ve tarama davran??lar?na ili?kin de?erli bilgiler toplamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Jinekolojik Kanserler, **Fark?ndal?k**, Kad?n Sa?l???, Erken Tan?, Kanser Tarama, Sa?lık E?itimi, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Nursel Alp Dal, Gözde Ertem.

Amaç

Jinekolojik Kanserler Fark?ndal?k Ölçe?i'nin temel amacı, kad?nlar?n **jinekolojik kanserler** (serviks, over, endometrium vb.) ile ilgili genel bilgi düzeylerini, risk faktörleri hakk?ndaki bilinçlerini, belirtileri tan?ma yeteneklerini ve koruyucu davran??lar (örne?in, düzenli tarama testlerine kat?lma) sergileme e?ilimlerini sistematik olarak ölçmektir. Bu araç, özellikle hem?irelik ve halk sa?l??? alanlar?nda, e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek ve bireylerin fark?ndal?k eksikliklerini saptamak için tasarlanm??t?r.

Ölçek, sa?lık politikalar?n?n geli?tirilmesine katkıda bulunarak, hedeflenen e?itim materyallerinin haz?rlanmas?nda yol gösterici olmay? amaçlamaktadır. Kad?nlar?n bu hayati sa?lık konular?ndaki **fark?ndal?k** seviyelerinin ölçülmesi, koruyucu sa?lık hizmetlerinin yayg?nla?t?r?lmas? aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, bireylerin jinekolojik kanserlere ilişkin sahip olduğu bilgi, inanç ve tutumları kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle üç ana bileşen etrafında şekillenmektedir:

Kognitif Farkındalık: Kanseri türleri, risk faktörleri ve belirtiler hakkında doğru bilgiye sahip olma düzeyi.

Davranışsal Farkındalık: Kendi kendine muayene, düzenli kanser tarama testlerine (örneğin, Pap smear) katılma ve sağlık profesyonelleriyle iletişim kurma eğilimi.

Duyusal ve Tutumsal Farkındalık: Kanseri korkusu, önlenabilirlik inancı ve erken tanı önemi hakkındaki kişisel tutumlar.

Ölçek, bu bileşenler aracılığıyla, kadınların sağlık okuryazarlığı ve aktif sağlık arama davranışları arasındaki ilişkiyi incelemeye olanak tanır. Ölçek geliştirme çalışması, bu yapıyı geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçüldüğünü göstermeyi amaçlamıştır.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal geliştirme çalışmasında (Alp Dal ve Ertem, 2017), ölçeğin ölçmek istediği yapıyı ne derece doğru ölçtüğünü belirlemek üzere çeşitli geçerlik analizleri yapılmıştır. Kaynak metinde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, genellikle kapsam geçerliği (uzman görüşleri ile) ve yapı geçerliği (faktör analizi ile) incelenmiştir.

Çalışmada, maddelerin jinekolojik kanser farkındalık yapısını temsil etme yeterliliği için uzman görüşlerine başvurulmuş, ayrıca yapı geçerliğini sağlamak amacıyla istatistiksel yöntemler kullanılarak ölçeğin teorik yapıyla uyumu test edilmiştir. Ölçeğin geçerli kabul edilebilmesi için, maddelerin ilgili literatürle ve teorik çerçeveye tutarlı olması gerekmektedir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçme aracının tutarlılığı ve kararlılığı ifade eder. Orijinal çalışmada (Alp Dal ve Ertem, 2017), ölçeğin iç tutarlılığı değerlendirilerek amaçla istatistiksel analizler yapılmıştır. Kaynak verilerde spesifik katsayılar belirtilmemiştir.

Tipik olarak, psikometrik çalışmalar, ölçeğin maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu gösteren Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısını rapor ederler. Yüksek bir Alfa değeri, ölçeğin maddelerinin aynı temel yapıyı ölçtüğünü gösterir. Ölçeğin güvenilirliği, farklı popülasyonlarda ve zamanlarda yapılan tekrarlanan uygulamalarla da desteklenmelidir.

Faktör Analizi

Jinekolojik Kanserler Fark?ndal?k Ölçe?i geli?tirme sürecinde, yap? geçerli?ini ortaya koymak amacıyla faktör analizi kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçek maddelerinin alt?nda yatan temel boyutlar? veya faktörleri belirlemeyi amaçlar. Orijinal kaynakta detayl? faktör yap?s? verilmemiştir; ancak, genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? do?rulamak için kullan?l?r.

Faktör analizi, ölçe?in **fark?ndal?k** kavram?n? olu?turan alt boyutlar? (örne?in, Belirti Bilgisi, Tarama Davran???, Risk Alg?s?) ne kadar net ay?rabildi?ini gösterir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak beklenen yap?ya uygunlu?unu kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi (-) olarak belirtilmi? olsa da, bu tür fark?ndal?k ölçekleri genellikle Likert tipi derecelendirme format?n? kullan?r (örne?in, 3'lü, 4'lü veya 5'li seçenekler: "Hiç kat?lm?yorum"dan "Tamamen Kat?l?yorum"a).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Kad?nlar

Age Group: Genellikle yeti?kin kad?n popülasyonu (çal??man?n örnekleme ba?l? olarak detayland?r?lmal?d?r).

Population Details: Ölçek, jinekolojik kanser risk grubunda bulunan veya fark?ndal?k düzeyinin ölçülmesi hedeflenen kad?n popülasyonu için tasarlanm??t?r.

Test Methodology: Öz bildirimli, yaz?l? anket format?nda uygulan?r.

Anahtar Kelimeler

Jinekolojik Kanserler, Psikometri, Fark?ndal?k Ölçe?i, Halk Sa?l???, Nursel Alp Dal, Kanser E?itimi, Tarama Davran???

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: nurselalp@gmail.com (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Correspondence Address: ?leti?im adresi, sorumlu yazar Nursel Alp Dal'?n e-posta adresi üzerinden sa?lanabilir.

Şzinler, Ücret ve Test Y?I?

Şzinler: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Nursel Alp Dal ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ticari olmayan akademik ve araştırama amaçlı kullanımlar için genellikle izin alınması yeterlidir, ancak ücret bilgisi için yazara başvurulmalıdır.

Test Y?I?: Ölçeğin geliştirildiği ve yayımlandığı yıl 2017'dir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: jinekolojik-kanserler-farkindalik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Alp Dal, N. ve Ertem, G. (2017). Jinekolojik Kanserler Farkındalık Ölçeği geliştirme çalışması. *İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmalar Dergisi*, 6(5), 2351-2367.

Jinekolojik Kanserler Farkındalık Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Kullanım ve maddelerin temini için sorumlu yazar Nursel Alp Dal ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.